

Nytårsudtalelse

Af minister for Grønland Tom Høyem

Ija – ija.
En flygende storm
går uden om mig,
ija – ija.
Rolig og blankt
ligger havet,

ija – ija.
Luftens aand
jævner vejen,
ija – ija.
Jeg ror frem ad stille vande.
Ija – ija.

På grønlandsministeriets julekort i år har jeg valgt at citere denne gamle østgrønlandske tryllesang, der giver stille vejr.

En sådan tryllesang kan altid være nyttig, men jeg havde nu ikke fantasi til at forestille mig, at den skulle blive så aktuel. Jeg er tilfreds med, at det er blevet besluttet at lade en landsdommer foretage en undersøgelse af omstændighederne ved statens salg af aktierne i kryolitselskabet Øresund A/S. Jeg ser frem til den dag rapporten er færdig.

Man kan undre sig over, hvilke sager og begivenheder medierne hæfter sig ved. Der sker så utroligt mange spændende ting i grønlandspolitik i disse år.

Dette års vigtigste begivenhed var vedtagelsen onsdag den 17. december af bemyndigelseslovene angående boligområdet og GTO's overgang pr. 1. januar 1987 til det grønlandske hjemmestyre. Der var uenighed om de økonomiske betingelser for boligområdets overgang til hjemmestyret. Dette forhindrede dog ikke, at man fastholdt ønsket om at fortsætte den accellererende

proces, hvor det grønlandske hjemmestyre overtager flere og flere af de offentlige opgaver. Hjemmestyret er ikke en statisk situation, men en dynamisk proces.

Jeg vil gerne ønske det grønlandske samfund til lykke med, at det nu efter den 1. januar selv står med det politiske ansvar for to så store og betydningsfulde områder, og jeg sender tak til og de bedste ønsker for alle de medarbejdere, som nu har fået nye politiske chefer.

I november 1984 skrev jeg en artikel med overskriften 'Et fuldt berettiget ministerium'. Det var sandheden i 1984 og er stadig sandheden, men ministeriets ophør anes.

Sundhedssektoren og råstofferforvaltningen er de sidste større områder, der også i 1987 vil blive administreret af ministeriet for Grønland med mig som den politisk ansvarlige.

Sjældent har kontakten mellem de grønlandske politikere og medlemmerne af det danske folketing været så bred som i 1986.

To af folketingets udvalg, Grønlandsudvalget og finansudvalget, har i år haft anledning til at besøge Grønland. Mere end 20 % af hele folketinget.

Disse kontakter er utroligt væsentlige. Debatten bringer større forståelse for hinandens forudsætninger og fremmer respekten for hinandens holdninger.

En kompetent og seriøs Grønlandsdebat betyder også, at vi tillader os alvorens uenighed i gensidig respekt.

Det glæder mig, at man nu har fået stabiliseret sygeplejerskesituationen i Grønland. De sidste meldinger går ud på, at man så småt igen er ved at genåbne nogle af de afdelinger, som man tidligere har måttet lukke p.g.a. personalemangelen. I det hele taget bør sundhedssektoren opprioriteres. Derfor tog jeg initiativ til sundhedskonferencen i 1985. Resultaterne af konferencen begynder nu at vise sig. Forebyggelsesrådet er etableret. Rådet tager fat på sit arbejde i starten af det nye år. Jeg er helt overbevist om, at rådet får stor betydning for sundheden i Grønland.

Landsstyret har lillejuleaften den 23. december 1986 tilkendegivet, at man ønsker at overtage administrationen af sundhedssektoren allerede med udgangen af 1987.

Det er regeringens holdning, at overdragelsen skal finde sted, når hjemmestyret ønsker det. Hverken før eller senere. Men det er en stor mundfuld. For det første kræver det god tid at gennemføre de nødvendige forhandlinger og at få vedtaget de nødvendige love og landstingsforordninger. Vigtigt er hensynet til personalet i ministeriet for Grønland. Bliver det en realitet, at

sundhedsvæsenet overgår til hjemmestyret om et år, vil det være urealistisk at forestille sig et selvstændigt Grønlandsministerium efter denne dato.

Blandt de vigtigste opgaver i det kommende år vil være at få gennemført en revision af det nugældende indtægtsfordelingsprincip i råstofordningen samt at udarbejde en plan for råstofforvaltningens fremtidige placering. En central opgave for råstofforvaltningen i 1987 vil endvidere blive en videreførsel af forhandlingerne med det amerikanske olieselskab Arco om evt. ændringer i efterforsknings-koncessionen for Jameson Land i Østgrønland.

Det offentlige aftalenævns fremtidige struktur skal ændres. De fleste områder er jo nu overgået til hjemmestyret. Statens andel af de offentligt ansatte bliver mindre og mindre. Derfor er det naturligt at se på om den nuværende struktur i aftalenævnet også fremover vil være hensigtsmæssig.

Det er væsentlig for mig, at personalet i ministeriet oplever den størst mulige trykthed i sit arbejde. Den kan kun opnås ved en grundig planlægning i god tid.

Jo – 1987 vil blive et lige så spændende og hektisk år som de forløbne 4 år, hvor jeg har været med i Grønlandspolitikken. 1987 vil fortsætte den dynamiske proces, der blev igangsat ved hjemmestyrets indførelse i Grønland i 1979.

Jeg ønsker alle i Grønland og alle i Danmark, som arbejder med Grønland eller hvis hjerte banker for Grønlands fremtid, et rigtigt glædeligt 1987. Tak for både samarbejde og for stor gæstfrihed på mine 6 rejser rundt i Grønland

»Ministeriets ophør anes.« Tom Høyem fotograferet af Søren Madsen, Alfa Foto.

i 1986. Fygende storme skal og kan ikke undgå, men dagligdagen bør være det

rolige og blanke hav, hvor vi kan ro frem ad stille vande.